

TEŞRİK TEKBİRİ

Prof. Dr. Ömer MENEKŞE

“Tekbir; İtrî'nin dilinde şehadet geleneği olan bir milletin ruhuna hitap eden en güzel dilbestesi... Rab için, canını ve sevdiklerini onu yoluna kurban edebileceğinin, mal, mülk, unvan ve rütbeden ve her şeyden vazgeçebilmenin göstergesi...”

Eyyâm-ı Teşrik denilen günlerde yani; Arefe günü sabah namazından itibaren bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar teşrik tekbirlerine başlıyoruz... Toplam yirmi üç vakitte, her farz namazdan sonra söylüyoruz. Sonra yeniden ve yeniden...

“Allahu Ekber, Allahu Ekber, La ilahe illallahu Allahu Ekber, Allahu Ekber ve lillahil Hamd.”

Dillerin virdi olup bayram günlerinde her farz namazın ardından getirilirken teşrik tekbirleri; yürekler bütün bir mü'minler topluluğu olarak tekbir ikliminde yıkanmakta...

Teşrik; Câhiliye döneminde, kesilen kurban etlerinin kızgın kayalara serilmek suretiyle güneşte kurutulması...Hacılar hacda kesilen kurban etlerini güneşte taşlar üzerinde kurutarak sonraları yemek üzere kendileri için saklarken, teşrik tekbirlerini tekrarlarken de adeta sonra kullanmak üzere kendisi için iyi alışkanlıkları, güzellikleri, takva azığını muhafaza etmekte...

Tekbir...

Yani “Allahuekber...” *Allah her şeyden yücedir,*

Yani Kebîr-i Müteâl olan Allah'ın büyüklüğünü en azamî derecede ilan...

Yani O'nun 'ekberiyet' derecesindeki kibriyasının karşısında mâsivanın, O'ndan gayri herkesin ve her şeyin eşit derecede küçüklüğünü ve acziyeti ilan...

Tekbir... 'Büyük' vasfıyla anılmaya yalnız ve ancak O'nun layık olduğunu, uluhiyetin ancak O'na has olduğunu, O'ndan gayri her şeyin mahluk olduğunu ilan...

Mutlak kibriya ona ait...

Mutlak azamet O'na ait...

Sıgınılacak O...

Yardım dilenecek O...

Kulluk edilecek O...

-Allahüekber!

En yüce O'dur.

-Lailahe illallah!

Allah'tan başka ilah yoktur.

-Ve lillahi'l-Hamd,

Hamd O'na mahsustur. Hamid O'dur. Hamd O'nadır.

Diller O'nu hamd ile tatlanır.

Her nefes O'na minnetle verilir ve alınır.

Sonsuz övgü O'nadır.

Her adımında tekbir olan bir süreç...

Ezana da, namaza da Allahuekber ile başlarız. "Allahuekber" O'nu tanımanın zirvesi ise, kulluğun zirvesi olan namaz onunla başlardı elbet... Kulluğun zirvesi olan namaza davet de onunla başlardı muhakkak...

Kutlu Nebi "Namaz, her muttaki kul için bir kurban (Allah'a yakınlık vesilesi)dır."

(Kuzâî, *Müsned-i Şihab*, çev. Ali Akar, Yediveren Yay., Konya, 2005, s.109) buyururken;

Mevlânâ namazın nasıl bir gönülle kılınacağıın işaretle;

"Onlar tekbir getirip namaza başlayınca, kurban gibi bu dünyadan çıkıp gittiler." buyurur.

Sonra da musallîye (namaz kılan herkese) şöyle seslenir:

"Sen de onların ardınca ilerlemek için mihraptaki mum gibi kıyam ederek namaz kıl! Bilesin ki, namaza başlarken «Allah Ekber!» demenin manası şudur:

«Ey Allah'ım! Biz Sen'in huzurunda kurban olduk! Ve ellerimizi tekbir için kulaklarımız hizasına kaldırmakla her şeyi arkaya atıp Sana yöneldik!»"

"Nasıl ki kurban keserken;

«Allah Ekber!» dersin, işte öldürülmeye lâyık olan nefsi kurban ederken de bu söz söylenir."

“O esnada beden İsmail, can da Halil İbrahim gibidir. Can, bu semiz bedeninin hevâ ve hevesini kesmek için tekbir getirince, beden, şehvetlerden ve hırslardan kurtulur, namazda «Bismillâhirrahmânirrahîm» demekle kurban olur gider.” (Mesnevi, cilt: 3, beyit nu: 2142-2147)

“Ey akıl sahibi! Namazdaki beraberliği anlamak, aklın alacağı bir şey değildir. Bunu anlamak, aklın yâre kurban edilip gönül âleminin dirilmesine bağlıdır.”

Kurban; Hakk’tan gayrı hiç bir şey olmadığı gerçeğiyle bizi yüzleştirmeye çalışan, bizzat bedenî varlığımız da dâhil olmak üzere, maddi manevî var saydıklarımızdan kendi irademizle Hakk uğruna vazgeçebilme erkinin sınanması anlamı taşıyan ve bu gayretin bayramlaştırıldığı günler...

İşte tekbir; kurbanın, kurbiyetin, Allah’a en yakın olmanın öznlü ifadesi...

Aynı anda kutlu topraklarda bir adanış yaşanır; farklı renklerde, ırlarda, cinsiyette milyonlarca insan, kiblede buluşup aynı yüreği, aynı imanı seslendirir.

İşte bayram günlerinde getirilen teşrik tekbirleri ile her adımında telbiye olan ve gönüllerin *"Lebbeyk Allahümme lebbeyk... Lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk. İnnel hamde ve'n-ni'mete leke ve'l mülk.. Lâ şerike lek...* Çağrına uydum, geldim Ya Rabbi. Buyur Ya Rabbi. Senin ortağın yoktur Ya Rabbi. Bütün övgüler senin içindir, nimet sendendir, mülk senindir Ya Rabbi... Senin eşin ortağın yoktur Ya Rabbi..." sesleri birbirine karışırken; Haccın anlamı yaşanırken, Mina’da Rab için kurbanlar kesilirken, O’nun rızası için heva, heves, şehvet ve iradenin de kurban edildiği sergilenmekte...

Nice bin dalgalı tekbirle tek bir ses yükselmekte...

“Dili bir, gönlü bir, imanı bir insan yığını

Görüyor varlığının bir yere toplandığını;

Büyük Allah`ı anarken bir ağızdan herkes

Nice bin dalgalı Tekbîr oluyor tek bir ses;” (Yahya Kemal Beyatlı)